

GAZETA

WIELKIEGO XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

w Sobotę dnia 30go Września.

OGŁOSZENIE.

Dotychczasowe postępowanie przy udzielaniu pozwoleń do wstępowania do Klasztorów, istotney wymaga zmiany. Z tego powodu widzę się zniewolonym, przywrócić znówu moc przepisów, zawartych w Powszechném Prawie Kraiowém dla Państw Pruskich w Części II. Tytuł XI. Podziale 18 § 1160. i następnych, tudzież w Regulaminie zaciągu do służby woyskowej, wydaném w Berlinie dnia 12. Lutego 1792.

Postanawiam przeto co następuje:

1. Niewolno nikomu bez wiedzy i approbacyi tych, których zezwolenie do obrania sobie sposobu życia wedle praw jest potrzebném, przeznaczac się do stanu zakonnego.
2. Zaden Królewski poddany, płci męskiej lub niewieściey, bez wiedzy i zezwolenia Rządu nie ma być przyjętym do Klasztoru.
3. To atoli pozwolenie osobom płci męskiej w tenczas dopiero udzielonym być może, gdy wierzytelnie udowodnią, iż od powinności bronięcia kraju, do której każdy jego mieszkaniec jest obowiązany, uwolnionymi zostali, lub że iej dopełnili.
4. Przed ukończonym 25tym rokiem wieku, żadna osoba płci męskiej, a przed ukończonym 21szym rokiem, żadna osoba płci żeńskiej do wykonania professyi zakonney przypuszczoną być nie może.
5. Wykonany wbrew tym przepisom ślub takowy, jest od samego początku nieważnym.
6. Fundacya lub Klasztor, postępujący sobie wbrew tym przepisom, ulegnie fiskalney karze pieniężney, a w przypadku ciągłego powtarzania takiego przestępstwa, w miarę okoliczności, zupełnie zniesionym zostanie.
7. Rodzice lub Opiekunowie, którzyby swym dzieciom lub zostającym pod ich pieczę, wbrew powyższym przepisom, pozwalali czynienia professyi zakonney, oczekiwać mają fiskalney kary pieniężney lub wedle okoliczności, kary więzienia.
8. Istotne przyjęcie do Klasztoru, poprzedzić powinien rok próby, która pod żadnym pozorem skróconą być nie może.

Klasztory i wszyscy mieszkańcy Wielkiego Xięstwa Poznańskiego stósować się do tego mają.
Poznań dnia 16. Września 1815.

Król, Pruski Naczelný Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,
Zerboni di Sposetti.

U W I A D O M I E N I E.

Z powodu zbliżający się zimney pory czasu wypada zwrócić na to uwagę Publiczności, iż powinnością jest gmin mieć staranie o opał dla inkwaterunku wojskowego w ciągu zastrzeżonych Regulaminem sześciu zimowych miesięcy od Października aż do Marca włącznie.

Wedle urzędzeń w innych Królewsko-Pruskich prowincyach, zostawiono jest do woli gmin miast garnizonowych dostarczać potrzebną ilość drzewa ryczałtem przez Entreprenierów, lub pociągnąć do tego mieszkańców kwaterunek dających, za co przez potrącenie przyiętej stósownie do Regulaminu kwoty serwisowej ustanowiona bonifikacya kosztów opałn następuje.

To atoli rozumie się o pokoju, stałych garnizonach i gdy stosunki serwisu są urzadzonymi.

Takowe zaś prawidła nie mogą ieszcze do prowincyi tuteyszey byđ przystósowanemi, kiedy przebywające w niej wojsko na wojennym zostaje etacie, kiedy stosunki garnizonowe nie są ieszcze uregulowane i kiedy urządzenie serwisowe, iedynie na tychże zasadzać się mogące, dotychczas ieszcze nastąpić nie mogło, lubo już potrzebne w tym celu kroki przedsięwziętemi zostały.

W takowem okoliczności położeniu zostawiono byđ musi na czas mieszkańcom kwaterunek dającym, mieć staranie o opał dla inkwaterunku; dla czego zaleca się ninieyszém wszystkim Magistratom i zwierzchnościom kwaterniczym, ażeby swym gminom wczesnie potrzebną w tym względzie udzieliły informacyą. Czyni się tu iednakże wyraźna uwaga, iż dostarczenie potrzeb opałn dla wskazanych Regulaminem bior wojskowych, nie jest rzeczą szczególnych mieszkańców kwaterunek dających, lecz obowiązkiem gmin, iako takich.

Czyli i iak dalece nastąpić będzie mogła bonifikacya za ten ciężar i koekwacya onegoż między gminami wojskiem obłożonemi, a takimi, które żadnego nie ponoszą kwaterunku, okaże się przy układaniu prowincyalnego regulaminu serwisowego.

Poznań dnia 28. Września 1815.

Królewsko-Pruski Naczelný Prezes Wielkiego Xięstwa Poznańskiego,
Zerboni di Sposetti.

Z Miedzyrzecza d. 23. Września.

Podług odebranych wiadomości, Jey Królewska Wysokość, Xiężna *Ludwika* Pruska, dostojna małżonka JO. Xięcia *Radziwiłła*, Namiestnika Królewskiego w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem, stanąć miała w tuteyszém mieście dnia 19. m. b. W celu poczynienia potrzebnych przygotowań do godnego przyięcia tey wysokiey Podróżny zięchał tu dnia 18. W. *Kurnatowski*, Konsyliarz Ziemiański. Na granicy Wielkiego Xięstwa wystawiona była brama honorowa, przy której powitał Jey Królewską Wysokość rzeczony Konsyliarz w przytomności wielu osób, które tamże przybyły dla złożenia hołdu uszanowania tey dostojney Pani. Odtąd poiażd

Jey poprzedzało czterech trąbiących pocztalionów i wszyscy Oficjaliści pocztowi. Niektóre domy kazały wystawić w bliskości młyną *Kurtzig* bramę honorową. W tém mieyscu raczyła Jey Królewska Wysokość przyiać z wrodzoną sobie łaskawością i uprzejmością podane Jey przez piękne dziewię grono wiersze. Tu ztąd iechała daley Xiężna Jeymć w assystencyi oddziału huzarów osady Miedzyrzeczyckey i wielu innych iezdców. Przed miastem zastała Jey Królewska Wysokość przybyłego na Jey spotkanie małżonka JO. Xięcia. Na wniysciu do miasta wystawiona także była brama honorowa, przy której znajdował się Burmistrz, wszyscy mieszkańcy miasta i wielu Obywateli z Po-

wiatu w celu wynurzenia swych uczuć radości, i po podaniu wierszy, iechały obydwie najdostojniejsze osoby wśród nieustannych okrzyków rozweselonego ludu aż do przyporządkowanego dla nich pomieszkania. Przybrane pięknie panienki z powiatu i miasta, z kwieciastymi wieńcami, stały w tém miejscu dwoma rzędami, przez które Jej Królewska Wysokość przeszedłszy, w końcu tychże mówą przez Proboszcza tutejszego w imieniu wszystkich powitaną została. Wypocząwszy nieco z trudów podróży, raczyły dostojne osoby być na obiedzie, danym przez stany Powiatu, a potem zaszczycić swą obecnością bal, na którym obywatele miasta i powiatu wylewając uczucia szczerą radości z tak szczęśliwego wydarzenia do poranku mile się bawili.

Z Akwizgranu d. 17. Września.

Jakkolwiek życzyliby należało, iżby *Alzacya* i *Lotaryngia* Niemcom się znowu dostały, to wszelako niepewna, czyli patryotyczne zabiegi pewnego Niemieckiego mocarstwa w tym względzie celu swego dojdą, a i z dobrego źródła dodać mogę, iż nowy traktat między sprzymierzonymi mocarstwami a *Francją*, następujące obemyłue warunki:

1) Dwakroć sto tysięcy ludzi wojska sprzymierzonego pozostanie we *Francyi*, płatne od niej i żywione.

2) *Francya* zapłaci w pewnych ratach 1200 milionów franków kontrybucyi.

3) Kilka twierdz Francuzkich osadzone będą wojskiem sprzymierzonym.

4) Zaręcza się całość *Francyi* iak w roku 1790 istniała.

Powiaty, które przez traktat Paryzki 1814 przy granicy Belgickiej, Niemieckiej i Sabaudzkiej z *Francją* połączone zostały, i 600,000 dusz zawierają, będą na powrót oddane.

Uważano, iż w ciągu układania się opoków *Austrya* więcej się zachowała *passive*, aniżeli *active*.

Fundusz Poiezuicki w *Erfurcie*, przeszło 100,000 talarów w kapitałach i gruntach wynoszący, za rządu Francuzkiego w roku 1809 zniesiony, z którego gotowe pieniądze do niewiadomych kass wpływały, przywrócony znowu został na rozkaz N. Króla Pruskiego, i dochody jego użyte być mają na korzyść szkół katolickich i ich nauczycieli.

Z Hagi dnia 19. Września.

Wszyscy zagraniczni Ministrowie przy naszym dworze udają się także do *Bruxelli*.

Wiadomość, iż Królewicz nasz, Następca tronu, zaślubić sobie ma jedną z Rossyjskich W. Xiężniczek, wielką tu sprawiła radość.

Od dolnego Renu d. 18. Września.

Rozeszła się pogłoska, acz nie wielkie do prawdy podobieństwo mająca, iż podróż Lorda *Stewart* do Londynu, dała powód do pojedynku między Lordem *Castlereagh* a Xiążęciem *Wellingtonem* w *Paryżu*, ile że *Wellington* różni się w swych widokach politycznych od Lorda *Castlereagh*, ten zaś wysłał Lorda *Stewart* do Londynu, w celu nakłonienia Xiążęcia Regenta i Ministrów do oświadczenia się przeciw całości *Francyi*, której *Wellington* broni.

Układy w ostatnich dniach, iak partykularny list z *Paryża* donosi, zdawały się zwiastować, iż obydwie strony nieco zfolgowały, i że tym sposobem *Francya* odstąpi tylko część tej ziemi, którą druga strona w całości od niej wymagała.

Z Paryża dnia 14. Września.

Przeznaczony w procesie *Neya* na Raportera Generał *Grundler*, słuchał go wczoraj, w więzieniu jego.

Givet ciągle się broni. Twierdzi tej na niczém ieszcze nie schodzi.

Monitor zawiera co następuje: „Upoważnieni jesteśmy, donieść niniejszemu, iż mniemany list, adressowany w roku zeszłym przez Xiążęcia *Otranto* do Monsieur, z gazet Angielskich do niektórych tutejszych

przejęty, nigdy ręk Jego Królewskiej Wysokości nie doszedł.

Generał *Bubna* uwolnił miasto *Lugdun* od kontrybucyi dwóch millionów, którą był na nie nałożył.

Głoszą teraz, iż gwardye Pruskie w polowie przyszłego miesiąca ztąd wyruszą.

Ze strony Ministerium wojennego wyszło obwieszczenie, iż Generałowie i Pułkownicy, którzy się udali w inne miejsca, a nie tam, dokąd mieli rozkaz, uważani będą, iakoby dymissyą wzięli.

Lubo twierdzą, pisze Dziennik Rozpraw, iż *Murat* w *Korsyce* aresztowany; sądźmy jednak, iż możemy zapewnić, że się już u swej małżonki w *Austrii* znajduje.

Pałac *Royal*, z przyczyny swarów, zamknięty bywa wieczorem o godzinie 8.

Z powodu wydarzających się tu krwawych spotkań między Francuzkami i Sprzymierzonymi Oficerami, osada tutejsza liczną zmocnioną została iazdą. *Montmartre* osadziła teraz Anglicy liczną artylleryą.

Wojsko Rossyiskie, które odbyło popis pod *Vertus*, podaia na 170,000 ludzi. Po odbyłym popisie natychmiast kilka korpusów ruszyło w pochód odwrotny. Obóz pod *Vertus* naypiękniejszy sprawiał widok.

Głoszą teraz, iż Austriacy osadzą *Strasburg*, Prusacy *Mec*, Anglicy *Dunkierkę*, Hanoweranie i Niderlancykowie *Lille*, Niderlancykowie *Valenciennes*, *Condé* i t. d.

Spodziewany tu jutro W. Xiażę *Konstantyn*.

Xięcia *Otranto* (*Fouché*) przeznaczają na Posła do *Ameryki* lub do *Stambułu*, a Radcę stanu, Pana *Bourrienne*, na jego następcę. Francuzi nazywają teraz *Ludwika XVIII*. *l'Iné vitable*.

Niektórzy zagraniczni Posłowie wyiadą ztąd za kilka tygodni.

Sławny *Canova* przybył tu z poleceniem Papieża, ażeby się upomniął o wydanie zbioru

kunsztu, które z *Rzymu* zabrano. Tymczasem ozięble został przyjętym od tutejszych Ministrów mocarstw obcych we względzie tego zlecenia, albowiem skarby, w moc odrębnego układu, *Francyi* odstąpionemi zostały.

Murat uciekaiąc z *Neapolu*, kazał sobie włosy obciąć dla niepoznaki.

Głoszą, iż *Apollo Belwederyiski* przeznaczony jest w upominku dla Xięcia Regenta Angielskiego.

Wczoray przybył tu park artylleryi Francuzkiej irozmaitehusce woyska Francuzkiego, Pan *Anguié*, teść Marszałka *Ney*, Administrator poczt, umarł tu w ostatnich dniach.

Dziennik *Quotidienne* zawiera co następuje: „W skarbcu kościoła N. Panny w *Paryżu* znajduje się ieszcze iabłko, berło, ręka sprawiedliwości i korona *Josefyny*, tudzież inne kosztowności i naczyinia niecney pamięci, które koronacją awanturnika, wyniesionego przez żołnierstwo na Cesarza, po teatralnemu wystawiły. Spodziewamy się, iż duchowieństwo tego kościoła zechce co prędzey oczyścić ten święty gmach z pamiątek hańby i słabości naszej. Przedaneby ie żydowi iakiemu, któryby, ieżdżąc po *Europie*, za pieniądze ciekawym pokazywał.“

Ze wszystkich Departamentów Francuzkich następujące, iako to: Departament dolnych Alpów, *Herault*, *Korsyki*, *la Creuse*, *Indre*, *Loire*, *Mahenne*, *Montblanc* i *Vaucluse*, nie zwołały ieszcze Kollegiów wyborczych. Okoliczność ta wielkie we *Francyi* sprawia wrażenie, i nieieden suszy sobie głowę, coby tego przyczyną bydz mogło.

Sprzymierzeni Monarchowie powrócili znowu z obozu pod *Vertus* do *Paryża*. Tej nocy spodziewany jest także Xiażę *Wellington*.

Lord *Cathcarth* wyiechał przed 4. dniami z *Paryża*.

Dziennik *Quotidienne*, pisząc o zbuntos

waniu osady Strazburgskiej, użył następujących godnych zastanowienia wyrazów: „Bunt ten nadzwyczajnym był w swym rodzaju i zasługuje na uwagę postrzegacza; nosił albowiem na sobie cechę umiarkowania, przystoyności i godności i t. d.“

Kuzyn zmarłej Cesarzowej *Josefyny*, który nie chciał się udać z *Bonapartem* na wyspę *S. Heleny*, nie jest z rodziny *Beauharnais*, iak twierdziły gazety Angielskie, lecz z rodziny *Tascher*. Jeden tylko jest jeszcze we *Francyi Beauharnois*, Hrabia i Senator, a tego synowcem jest Xiążę *Eugeniusz*.

Dnia 1go b. m. z sali audyencyonalney w *Tuilleryach*, usunięto małą kolumnę, zwaną zwykle niebieską, gdyż na niej, w pół wypukłej rzeźbie, znajdowały się alluzye do niektórych wypadków życia *Bonapartego*.

W *Cherbourg* Angielski Oficer zastrzelony został od żołnierza stojącego na straży, chociaż na zapytanie: Kto idzie? odpowiedział: Przyjaciel, Anglik. Żołnierz usprawiedliwia się, że go miał za Prusaka, który chciał się wsunąć do miasta.

Na początku Sierpnia, uzbrojona banda w uniformach Francuzkich strzelców, którą dowodził Oficer w grenadyerskiej czapce, przybywszy do zamku *Rivet*, pod *Riom*, zniszczyła go zupełnie. Czego, na zrabowanych w tamtejszych stajniach koniach, uwićć niemożna było, spalono na dziedzińcu zamkowym. Właściciel, kawaler *Duprat*, był na ów czas nieobecny; małżonka jego i dwie służebnice, strasznie od rozbójników skrzywdzone zostały. — Z sali Marszałków, usunięto znowu wizerunki Marszałków *Brune* i *Soult*. Ostatni piechotą, dla niepoznaki, dostał się do dóbr swoich.

Kiedy sławny *Canova* wezwany tu jest dla wystawienia potomności rysów Cesarza *Alexandra*, zuchwalstwem jest może ze strony młodego artysty, dawać na widok publiczny popiersie tego Monarchy; lecz po-

myślny skutek wszystko usprawiedliwia. Nie czyniąc żadnych porównań między dwoma artystami, powiemy (mówi dziennik *Francyi*), że popiersie, które Pan *Roggi* ukończył, najpodobniejsze jest do N. Cesarza wszech Rosseyi, z tych wszystkich, które dotąd zrobione były. Rzeźbiarz umiał nader szczęśliwie wyrazić w układzie, w wydaniu rysów, znaną dobroć tego wspaniałego Monarchy. Nadadź wizerunkowi czucie, które ożywia oryginał, ikt tylko udziałem biegłego już artysty.

W *Dijon* ośmiu Austryackich Żołnierzy musieli biegać przez różgi, za wyrządzone gwałtowności dwóm kobietom. Podług głównego dziennika, dwóch umarło w czasie kary, a inni ciężko są chorzy. Gazeta *Francyi* dowodzi, że zamordowani pod *Dijon*, Austryaccy Oficerowie, Generałowie (?) od dwóch Austryackich strzelców z pułku *Wolfa*, zastrzeleni zostali. — Że Austryacy wziewli *Huningę*; sprawiło to w *Paryżu* mocną obawę. Pomyślą oni o *Strasburgu*, a potem niebędą chcieli oddać *Alzacyi*. — Generałowa *Gilly* zaprzecza wiadomości, iakoby iey małżonek miał się znajdować na czele buntowników, i zapewnia, że się stawi przed sądem i okaże niewinność swoje. — Podług prywatnych doniesień z *Nismes*, niemiano tam na celu zmiany Rządu, ale raczej łupieztwo i zemstę osobistą.

Z Caen dnia 12. Września.

Przybył tu onegdaj Polny Marszałek, Xiążę *Blucher*. Gwardya narodowa wyszła naprzeciw niemu z muzyką. W nieiakięj odległości od miasta wysiadł Marszałek z swego powozu Xiążęcia *Aumont*, z którym wiażd swój do *Caen* odprawił. Wieczorem oświecono miasto z rozkazu Gubernatora.

Z Londynu d. 12. Września.

Od dawnego czasu nieprzypominają sobie w *Anglii* tak ciągłej posuchy, iak teraz. W wielu okolicach studnie powysechały, a

włoszanie o 3—4 mile Angielskie sprowadzać muszą wodę dla bydła.

Przez rapporta do Króla Francuzkiego, które stara się *Fouché* tajemnie rozpowszechniać, ma on zamiar (jak gazety nasze twierdzą) zjednać sobie stronnictwo i okazać konieczną potrzebę utrzymania go w Ministerium. Powiedział on w swoim drugim raporcie do Króla, że tylko 10 Departamentów jest we *Francyi*, które Burbonom sprzyiają. Król uczynił mu z tego powodu publicznie w Radzie stanu zarzut i od tego czasu utrzymują z pewnością, iż *Fouché* oddalonym będzie z Ministerium.

W *Paryżu* zniknął generalny Poborca poczt z 1,200,000 franków.

Wyszło w *Paryżu* pismo pod tytułem: *Des Revolutionnaires et du Ministère actuel*, lecz natychmiast przez agentów Ministra *Fouché* zostało skonfiskowane. Autorem tego pisma, które sprzymierzeni Monarchowie z ciekawością czytali, jest Pan *St. Victor*, dawniej wydawca dziennika Państwa.

Dnia 15. Września.

Zbieranie składek dla wdów i sierot po poległych pod *Waterloo* woioownikach, trwa ciągle i hojne przynosi ofiary. Spodziewają się, że cała summa jakie 400,000 funtów szterlingów uczyni. Wszystkie woyska, zostające pod rozkazami Lorda *Wellingtona*, do któregokolwiek bądź kraju one należą, bezpośredni w ofiarach tych będą miały udział. Co się tyczy woysk Pruskich pod dowództwem Xięcia *Blüchera*, Kommissya ratunkowa przedmiotem zbierania składek trudniąc się, hojnym przyłoży się darem do subskrypcyi, która w Pruskich krajach na korzyść dzieci i wdów po poległych Pruskich woioownikach utworzoną została.

Gazety nasze zawierają z pism Niemieckich biograficzne wiadomości Xiążęciu *Blücherze*. Przy tej okazji przywiodzą na pamięć następującą anekdotę. *Blücher*, który najprzód

służył w Szwedzkim pułku huzarów *Mörnera*, został potem Adiutantem Pułkownika *Bellinga*. Gdy późnity umarł Maior tego pułku, a *Blücher*, będący naówczas Kapitanem, przeskoczony został w awansie przez młodego Oficera, pisał tenże list do *Fryderyka Wielkiego*, prosząc o uwolnienie od służby. *Fryderyk W.* odpowiedział dowódcy pułku, co następuje: „Kapitan *Blücher* może pozyskać dymissyą, i pójść do diabła, skoro chce.“

Gazety nasze zawierają następujące oświadczenie względem *Murata*:

„Cesarz Austriacki dozwala Królowi *Jonachimowi* przytułku w swych państwach pod następującemi warunkami:

Artykuł 1. Król przyimuie tytuł członka przywatnego. Gdy zaś Królowa przyjęła nazwisko Hrabiny *Lipano*, rozumie się, że i Król odpowiadający tytuł przyjąć powinien.

Art. 2. Wolno Królowi obrać sobie na pobyt miasto w Czechach, Morawii lub w Górney Austrii. Jeżeli dogodniey będzie Królowi, mieszkać na wsi niż w mieście którekolwiek z rzeczonych prowincyi, nie przeciwnie temu Cesarz mieć nie będzie.

Art. 3. Król da w obecności N. Cesarza słowo honoru, iż państw Austriackich bez wyraźnego zezwolenia Cesarza nie opuści, że iako prywatna osoba dystyngwowana żyć, i prawom Austriackim posłusznym będzie.

W dowód tego i stosownie do zwyczaju, niżej wyrażony na rozkaz Cesarza niniejsze oświadczenie podpisał.

Dan w *Paryżu* d. 1. Września 1815.

Xiążę *Metternich*.

Xiążę *Wellington* wyznaczył w *Paryżu* hojną nagrodę dla tego, ktoby mógł donieść Oficera Francuzkiego, który dnia 5. t. mies. przekuł sztyletem Irlandczyka *M. Kean* na przechadzce.

Głoszą, iż *Hirzpania* odstąpiła obydwie *Floridy W. Brytanii*.

Z *Paryża* przybył tu służący Lorda *Castlereagh* z depeszami jego i Xiążęcia *Wellingtona*.

Gazety nasze powiadaia, iż Sprzymierzeńcy ociągają się podpisać ostatecznie traktat pokoju z terażniejszymi Ministrami Francuzkimi. Tymczasem *Fouché* piastuje wciąż swój urząd; położono bowiem Królowi, iż usunięcie tego Ministra byłoby hasłem do wielkich wybuchnień i zaburzeń.

Z *Kadyxu* d. 24. *Sierpnia*.

Mamy wiadomość, iż rokoszanie w *Peru* na głowę porażeni, a spokojność zupełnie przywrócona.

Z *Włoch* dnia 2. *Września*.

Głoszą, że *Józef Bonaparte* aresztowanym został w *Ces* w kościelnym państwie.

Kardynał *Fesch* przejeżdża się codziennie po *Rzymie*. Na karcie jego znajduje się herb *Napoleona*.

Król *Karól IV*. Hiszpański bawi znowu w *Rzymie* z małżonką i Infantem synem swoim.

Z *Wenecyi* dnia 4. *Września*.

Przybyły okręt z *Levante* przywiózł wiadomość, że *Smyrna* zrzuciła iarżmo Porty i ogłosiła się wolną.

Z *Triestu* dnia 30. *Sierpnia*.

Duchowny Naczelnik *Montenegrinów* w dniu 15. *Sierpnia*, opanował nagle miasto *Raguzę*, słabą osadę Austryacką zabrał do niewoli wojennej i kazał się natychmiast ogłosić Władczą *Raguzy*. Zapewniają, iż Biskup *Montenegrinów* zawiadomił wprzód Dywan w *Stambule* o tém przedsięwzięciu, i przezeń do tego napadu ieszcze bardziey zagrożanym został. Siła *Montenegrinów* wynosi 11,000 ludzi i zwycięstwo to ważne mogłoby mieć skutki.

Pisana publicznie wspominaia, iż w wschodniej *Europie* wkrótce może krwawe zayda sceny. Mówią one o uzbrojeniach, które się z wielu stron dzieia.

Z *Wiednia* d. 15. *Września*.

Wszystkie niemal członki familli Cesarskiej udaia się do *Medyolanu*, gdzie przezimować zamyslaia.

Zdaie się, iakoby horyzont na naszej granicy chciał się zasępić. Od znacznego iuż czasu, akredytowani Ministrowie przy Porcie Otomańskiej donosili swym dworom, że Dywan opatrywać każe rozmaite główne miasta państwa zbyt wielkimi zapasami zboża wszelkiego gatunku. Listy prywatne mówia nawet o iakiejsi organizacyi, tyczące się żywienia wojska po za obwodem ich kraio wych stanowisk. Nie do uwierzenia, przytaczaja też listy, iak wielkie mnóstwo awanturników wszystkich narodów znajduje się teraz w *Turcyi*. Wszyscy staraia się o służbę wojskową, przesadzaja się ieden nad drugiego wprowadzaniem wszelkich nowości w sztuce wojennej.

Zdaie się potwierdzać wiadomość o wybuchu w *Smyrnie* rewolucyi. Listy z *Liworny* z dnia 21go zeszłego miesiąca donoszą o zawinienu tamże kilku okrętów ze *Smyrny* z całemi familiami. Niemasz ieszcze nic pewnego o wypadkach tamtejszych. Zagraniczni Konsulowie wyiechali ze *Smyrny*.

Słychać, iż rząd nakazał Zwierzchności policyinej, ażeby żadnemu Emigrantowi Francuzkiemu, któryby dla zasłych we *Francyi* naynowszych wypadków, chciał się udać do *Austryi*, bez wyraźnego zatwierdzenia Cesarskiego, pobytu w państwach Austryackich niedozwalała. Zdaie się, iż chcą uniknąć wszelkiego związku Bonapartystów z *Maryą Ludwiką*, z czego wyiaśnia się razem oddalenie Pani *Murat* z *Haimburga*. *Murat* otrzymał pozwolenie od Cesarza udania się do *Pragi*, z którego powodu wydano iuż potrzebne rozkazy do tamecznej gubernii.

Z powodu dwuznacznych poruszeń Porty wzmochniło się znacznie ieszcze w ciągu lata

woysko Rossyiskie po nad *Bugiem* i *Dniestrem*; z tém woyskiem łączy się także teraz korpus *Wittgenszteina*, wraz z innemi hufcami z *Polski* i z głębi Państwa. Podobnie z naszej strony przedsiębrane są środki przeczności, i tym końcem osadzone bydz mają granice większą siłą woyska i artylleryi.

Z Petersburga d. 6. Września.

Mówią o zaślubieniu Jey Cesarskiej Wysockości, W. Xiężney *Anny*, najmłodszej siostry Imperatora, z Jego Królewską Wysockością, Następcą tronu Niderlandzkiego, i Jego Cesarskiej Wysockości, W. Xiążęcia *Mikołaja*, z Xiężniczką pewnego dostojnego Niemieckiego domu Królewskiego.

Wszystkie pólki gwardyi są w odwrotnym pochodzie i mają tu stanąć w pierwszej połowie Pazdziernika.

Z Wilna dnia 28. Sierpnia d. s.

Gazeta Petersburgska Senacka, zawiera Jego Cesarskiej Mości manifest, w skutek którego odbydz się ma popis we wszystkich Guberniach i rządztwach, podług jednakich prawideł, wyiawszy obwody *Białostocki*, *Bessarabii*, *Gruzji* i *Finlandyę*, w terażniejszych iey granicach, względem których później ma bydz zrobione urządzenie.

Gazeta Petersburgska, *le Conservateur Impartial*, zawiera z *Petersburga*, pod dniem 16. Sierpnia: W piątek dnia 13. t. m., Hrabia *de la Moussaye*, sprawujący interessa *Francyi* w niebytności Posła, obchodził uroczystość *S. Ludwika*, i powrotu N. Króla Jmci do swojej stolicy. W kościele katolickim odprawiła się msza uroczysta, śpiewane było *Te Deum*, z muzyką artystów tutejszey stolicy. Znajdujący się tu Francuzi, i wiele znakomitych osób byli obecni na tym obchodzie, który przez tyle w sobie połączonej pamiątek, mocniej ieszcze przenikał serca. W czasie *Domine salvum fac Regem*, przez Pana *Bourgeois* śpiewanego, modły ze łzami się jednocząc, wzywały bło-

gosławieństwa niebios, dla tego Króla i Najsławniejszey iego rodziny.

Rozmaite wiadomości.

Ney powiedział w ostatnich czasach do Generała Szwajcarskiego *Bachmann*: „Wieszże W Pan, że my za honor walczymy, a W Pan za pieniądze?” — „O prawda, rzekł Szwajcar, obydwaj walczymy za to, czego nie mamy.“

Jedna z gazet Londyńskich opisując pewnego osławionego zbrodniarza, którego niedawno w *Anglii* powieszono, upewnia, że człowiek ten precudny miał geniusz do kradzieży. Szkoda, mówi Pisarz w końcu, szkoda, iż człowiek ten nieumiał wcześnief przywieść swego przemysłu do tego stopnia, iżby był został ukoronowanym i namaszczoneym, gdyż w tym przypadku zamiast na szubienicę, posłano by go na wyspę *S. Heleny*, iak *Bonapartego*, lub dano by mu znaczną pensyą, iak innym, nieważaiąc, co na to okradzeni powiedzą.

Oslawiony szpieg *Schulmeister* znalazł zgruntu swe rzemiosło. W dowód następująca anekdota: Jak *Bonaparte* żadnemu nayzgorzalszemu swojemu stronnikowi niezawierzał, tak i *Schulmeisterowi*. W roku 1808. chcąc go się pozbyć, kazał mu przybyć do *Paryża*. Powiedział mu bardzo wiele pochlebnych rzeczy za wyświadczone posługi, a chcąc się przekonać o iego prawdziwey szcerości, prosił go, ażeby mu najlepszą sztukę swey zgręczności pokazał. *Schulmeister* odpowiedział: „Najlepsza moja sztuka jest ta, iż wiem, Cesarzu, że nosisz w kieszeni rozkaz areztowania mnie.“ *Bonaparte* osłupiał na to, i puścił *Schulmeistera*, który prawdę powiedział.

Gazety Wielkiego Xięstwa Poznańskiego

Nro. 78.

OBWIESCZENIE.

Stósownie do Art. 118. Kodexu Cywilnego podaie się ninieyszm do wiadomości publiczney, iż Trybunał Cywilny Departamentu Poznańskiego wydał na wniesienie *Katarzyny Konstancy Żołądkienczówny*, żądającej ogłoszenia nieprzytomności iędy brata, byłego dawniey zakonnika *Pawła Łukasza Żołądkiewicza* w tuteyszym klasztorze XX Karmelitanów, od lat 20 już znikłego, pod dniem 25. Kwietnia r. b. w skutku Art. 116. Kodexu Cywilnego i następnych wyrok nakazujący udowodnienie nieprzytomności i wyszukiwanie terażniejszego pobytu wspomnionego *Żołądkiewicza*.

w Poznaniu dnia 16. Września 1815.

Królewski Vice-Prezes Naywyższego Sądu Appellacyjnego, iako Kommissarz do organizowania Sądownictwa w Wielkiem Xięstwie Poznańskiem,

Schönermark.

OBWIESCZENIE.

Wszystkich Właścicieli domów w mieście Poznaniu i jego przedmieściach sytuowanych, wzywa, ażeby w moc Rządowej dyspozycyi na dniu 7. t. m. wydanej, składkę ogniową putoiczną, tudzież zaległą z domów ich należącą, w przeciągu dni 15tu do kassy przychodów skarbowych, na ratuszu będącey, zapłacili; inaczey po ubiegłych tych dniach exekucyą do zapłacenia przynaglęni będą.

Poznań dnia 26. Września 1815.

Prezydent miasta Poznania,
Bathowski.

UWIADOMIENIE.

Stósownie do wyższych urzędzeń, zniesiona od niejakiego czasu opłata od mostu Chwaliszewskiego, znów wprowadzoną i kupcowi JP. *Wincemu Rose*, iako więcej dającemu, w dzierżawę wypuszczoną została. Uwiadomiając o tém Publiczność,

oświadcza się: iż taryffa rzeczoney tycząca się opłaty, na tablicy przy moście znajduiącey się, zamieszczoną będzie, podług której pobor od dnia 1. Pazdziernika r. b. się rozpocznie.

Prezydent Muncypalny miasta Poznania.

UWIADOMIENIE.

Gdy wystawione za przeszłego rządu, szczególniey do wypiekania sucharów, piekarnie na placu za kościołem *S. Józefa*, nie są teraz więcej potrzebnymi, przeto postanowiono sprzedać je z przynależnościami naywięcey ofiarującemu pod warunkiem rozebrania ich i uprzátnienia. Tym końcem wyznaczonym jest termin licytacji na dzień 12. Pazdziernika r. b. w zwyczajney Izbie sessyonalney podpisaney Kommissyi Regencyiney Igo Wydziału o godzinie 10. ranney, i wzywają się mający ochotę kupną, ażeby na tymże terminie stąpełi. ofiary swe do wywodu słownego oświadczyli, i jeżeliby prawne przeszkody niezastłży, przyderzenia spodziewali się.

Poznań dnia 22. Września 1815.

Królewsko Pruska Kommissya Regencyina,
Baumann.

Uwiadomienie o pożarze ognia.

Ledwo wszedłem w posiadanie nabytey na S. Jan. r. b. wsi *Przyborówka*, ażeby w podeszłym wieku i przy słabości zdrowia mego przepędził w niey na łonie spokojności resztę dni życia, gdy w nocy z 27. na 28. przez pożar ognia, którego sprawcą nieznaomy złoczyńca, wystawione dopiero przed półtrzecia roku po podobney pożodze stodóły, z całym regorocznim żniwnym plonem i z naywiększą częścią zbioru siana utracitem. Dola moja tém smutniejszy, żem ięscze nic niewymyścił, ale owszem dopiero zasiew zakupioném zbożem rozpoczął, a zatém nawet o potrzebne do siewu i go-podarki ziarno przyprowadzony został. Donoszę o tém Szanownym moim przyja-

ciółom i sąsiadom, których oby Bóg od podobnych klęsk zachował

Przyborówka dnia 29. Września 1815.

Paweł Gromadziński.

Uwiedomienie dla przyjaciół ogrodownictwa.

Pensyonowany Królewski nadworny ogrodnik *Eichholtz z Berlina*, który ieszcze przez nieiaki czas w *Poznaniu* zabawi, chcąc wolne godziny zapelnici ofiarue wysokiemu Obywatel twu i resp. przyjaciółom ogrodnictwa posługi w następujących przedmiotach: Robi plany do wielkich i pomniejszych ogrodow w nowszym czyli tak nazwanym Angielskim guście i sporządza tym końcem gruntowne rysunki; podobnie do zakładania dogodnych oranżeryi, trybhauzow, ananasowni, swiatyn, eremitarzy, mostów i wszystko, co należy do przyozdobienia pięknego ogrodu, podług upodobania każdego, czarnym tuszem lub w kolorach.

Skoroby posiedzicieie ogrodów życzyli sobie posiadać swych założonych już ogrodów rzetelne rysy, na których widzieć można w właściwym miejscu wszelkie budynki, kwatery, ganki i każde drzewo, ofiarue i do tego swe posługi.

Rysue także i pisze ozdobne listy wyzwoienia na pergaminie czarno i w kolorach.

Mieszka w *Poznaniu* na Nowém mieście pod Nrem 186 u Mularza *J.P. Fliegnera*. Bliższą wiadomość powziąść można u *J.J. PP. Kupca Lubenau* i *Nad-Kupca Bardt*.

Pewna Dama życzy sobie w przyzwonim towarzystwie iechać wspólnym kosztem do *Frankfortu nad Menem*. Bliższe warunki, iako to: czasu wyjazdu, umówione bydz mogą każdego dnia w domu pod Nrem 101. na Szerokiey ulicy na pierwszym piętrem.

Poznań dnia 21. Września 1815.

Doniesienie. Tytuł prawdziwy Turecki, herbatę Chińską, także Bouillon i Kawiars świeży, funt ostatniego po Złt. 3. gr. 15., dostać można u *Stan. Powelskiego*.

Doniesienie: Prawdziwą Gdańską wodkę *Lachsbrandwein*, butelka po 1 tal., otrzymał *Dan. Hen. Helling*.

Uwiedomienie. Pół mile od miasta stołeczne-go *Poznania* 30 do 60 włok *Magdeburgskich* dobrej rodzaynej ziemi z wolnej ręki poiedynczo lub w całkowitości, za mierną cenę mają bydz zaprzadane. O warunkach dowiedzieć się można

u *Jmci Pana Vettera*, Oberzysty w *Poznaniu* zamieszkałego. Dan w *Poznaniu* d. 16. Września 1815.

Uwiedomienie. W moim na środku rynku położonym pod Nrem 36 szpichlerzu są do naiecia od *S. Michała r. b.* dwa sklepione i od ognia bezpieczne wozownie i cztery wielkie przestworne góry do sypania zboża. O warunkach dowiedzieć się można pod Nrem 93 w rynku.

J. S. Gumprecht.

Uwiedomienie. Za sumę 11,400 Złotych polskich, w grubey brzmiaący monecie, na pierwszey hipotece na dobrach w *W. Xięstwie Poznańskim* lokowaną, żadney przeszkody do podniesienia za półrocznem wypowiedzeniem niemającej, chciałbym nabydz dobr dziedzicznych w *Królestwie Polskim*, chociażby z przeięciem niektórych hypotecznych długów. Ktoby więc życzył sobie takowey zamiany, raczy się zgłosic osobiscie, lub przez frankowane listy, do niżej podpisane-go z załączeniem stanu dobr, wyciągu intryaty z nich i z boru, do *Kokanina* pod *Kaliszem*.

W ogrodzie *Dworskim* w *Kokaninie*, znajduią się owocowe drzewa do sprzedania, w najlepszych gatunkach, naywięcey gruszek zimowych.

Przenski,

Radzca Departamentu.

Uwiedomienie. Niżej podpisany ma honor uwiadomic *Prześwietną Publiczność*, iż *Stawetny Karol Helwig*, mieszkający w rynku pod Nrem 40. w *Poznaniu*, nie wiem jakim sposobem dostawszy papier na kilka tysięcy, wydany przez niżej podpisanego na rzecz *ś. p. Johana Gosfrida Dekerta*, kupca i obywatela *Poznańskiego*, przed *Notaryuszem Publicznym Gierszem* chce go zbyć czyli negocycować, a że niżej podpisany ma i pre-tensye reconveniando do tegoż *ś. p. kupca Dekerta*, i tę sumę ma już sobie przyaresztowaną przez innych Wierzyecieli; zatem przestrzega *Prz. Publiczność*, ażeby tenże kogo nieułudził, iż tego papieru waluta się zaprzecza i że w ręku niżej podpisanego znajduią się takie dowody, iż papier ten annibilowanym bydz musi.

Dat dnia 27. Września 1815. *Murzynowo Lesne*.

Kaźmierz Zabłocki.

O b w i e s c z e n i e.

Burmistrz miasta *Wařty*

uwiadomia *Szanowną Publiczność*, iż w mieście *Warcie* z woli *Rządu* zmienione zostaly targi z *Niedziel na Piątki*, na które wolno jest *Szan. Publiczności* przybywać z wieprzami, końmi,

bydłem, zbożem, drzewem, towarami i wszystkimi do żywności produktami.

Zapewnia się kupcom a szczególnie wieprzami handlującym, wolne pastwisko przez godzin 48 na territorium Wartskim, targowisko dogodnie i bezpłatnie. Nadmieniam jeszcze w końcu, że z wieprzami wolno także kupcom i podczas iarmarków bywać w mieście rutejszém.

Warta dnia 18. Września 1815.

Gustowski.

Do przedania. Wieś Wielkie Siernicze z f. l. warkiem Mała Skrzyńka, olendrą Wielka Skrzyńka, wysiewu 300 wierteli oziminy mający, robociznę wystarczającą, pastwiska duże i tak swoją potrzeb jest, bór wszelkiego gatunku, tu dobra mające, i gorzałnią o dwóch garcach, są z wolnej ręki do przedania. Każdy chcący kupna mający, zechce się zgłosić do niżej podpisanego do wsi Nopuchania pod Poznaniem, u którego znajdzie mapę i rejestra rozmiarów całej tej dziedziny. Wieś Siernicze leży 1 milę od Powidza, 2 mile od Kleczewa, 3 mile od Gniezna, 4 mile od Wrześni.

Poznań dnia 29. Września 1815.

Maxymilian Mlicki,
za Antoniego Mlickiego, brata swego,
pozbawionego wzroku.

Z A P O Z E W.

W skurek Commissorium Trybunału wyznacza się termin z przeciągiem trzechmiesięcznym na dzień dwudziesty osmy miesiąca Listopada r. b. o godzinie trzeciej, z nakazem wydania zapowu stosownie do formalności prawa wyrokiem przepisanych.

Poznań dnia 24. Sierpnia 1815 r.

(podp.) Hebdman,

Assessor Nad. Deleg.

Działo się w Poznaniu dnia 26.

Sierpnia 1815.

Na wezwanie Serafina Garczyńskiego, niegdy Stanisława Garczyńskiego i Antoniny z Gądeckich małżonków syna, tu w Poznaniu u Sobockiego Patrona obrane zamieszkanie mającego, od którego tenże Nepomucen Sobocki, Patron Trybunału, w Poznaniu na Garbarach pod Nrem 392 mieszkający, stawać będzie. Na mocy wyroku Trybunału pod dniem 16. b. m. na illacyą Powoda wydanego, tudzież na mocy powyższego zalecenia W. Delegowanego,

Ja Marcin Siemiński, Woźny Trybunału Cywilnego Departamentu Poznańskiego,

immatrykulowany przez JW. Ministra Sprawiedliwości dnia 10. Stycznia 1815 roku, w Poznaniu mieszkający na ulicy Wronieckiej pod Nrem 295,

zapoznałem wszystkich nieświadomych posiadaczy instrumentów hypotecznych na summy: pierwszą 1000 Tal. Rubro II. Nro. 4., drugą 500 Tal. Rubro II. Nro. 7. na dobrach Lubowice małe w Powiecie Wągrowieckim położonych, teraz Stanisława i Maryanny małżonków Wasilewskich dziedzicznych, dla niegdy Antoniny z Gądeckich Garczyńskiej hypotekowane, od byłej Regencyi Południowo-Pruskiej tutejszey wydanych, aby się stawili przed W. Assessorem Delegowanym tu w Poznaniu w zamku Sądowym dnia 28. Listopada po południu o godzinie 3ciej i instrumenta hypoteczne na summy powyższe dla niegdy Anny z Gądeckich Garczyńskiej wydane, zt. żyli i udowodniali prawo jakie mają do zatrzymywania tychże hypotecznych instrumentów. W przypadku niestawienia się spodziewać się mają, iż Powód wniosłszy tę rzecz na audyencyą Trybunału, przypuszczenia siebie do przysięgi manifestacyney stosownie do Tytułu 2. §. 281. ordynacyi hypoteczney Pruskiej i następnie wyroku amortyzowania tychże wydanych instrumentów i prekluzyi dla wszystkich nieświadomych posiadaczy tychże dowodów, dopraszać się będzie.

1. Kopią niepiśmego zapowu wręczyłem wszystkim nieprzytomnym Kredytorom W. Wasilewskich małżonków, czyli przybiłem na drzwi Trybunału Cywilnego Departamentu Poznańskiego; co z urzędu zaświadczam.

2. Taką samą kopią w powyższym sposobie wręczyłem czyli przybiłem na drzwi Sądu Pokoju Powiatu Poznańskiego; co z urzędu zaświadczam.

Poznań dnia 30. Sierpnia 1815.

(podp.) Marcin Siemiński,
Woźny Tryb. Cyw. Dep. Poz.

Tłust gończy. Józef Winkler, mający lat około 24, do 5 cali wysoki, bladej twarzy i pociągły, mówiący łączykiem polskim i niemieckim, rodem z, wychowany w Murowanej Goślinie, służył na ostatek przez dwa blisko lata w Banicach pod Szrodą za Ekonomą, zkład i jeszcze przed S. Janem r. b. poczyniwszy tam różne zbrodnieści zbiegł; a od S. Jana r. b. aż do 18. Sierpnia tu po Poznaniu i na Kommenderyi pod Poznaniem tułał się; stał się mocno podezrzany o kradzież rozmaitych rzeczy do ubioru

tak męskiego iak Damskiego należących, zegarka i pieniędzy.

Gdy zaś na schwytaniu iego wiele Sądowi zależy, przeto wzywa się każdego, krotkolwiekby go spostrzedz miał, aby kazawszy go przytrzymać, do Władzy nayıperszwy oddał i tu do Poznania do Sądu podpiśanego odprowadzić kazał.

Przyczém nadmieniam się, że podeyrzany nosił przed ucieczką frak granatowy, białe długie spodnie, bity węgierskim kroiem z kołtasami, chustkę na szyi kolorową z franzlami, kapelus z okrągły już nie nowy.

Poznań dnia 19. Września 1815.

Królewsko-Pruski Sąd Prostey Policyi
Powiatu Poznańskiego.

D. Milewski,
Podsekdek.

List gończy. Nieiaki Daniel Brunsz, syn Gottfrida Brunsz z Starego Dymaczewa oędrow do dóbr Będlewa należących, w Powiecie Kościańskim położonych, o zastrzelenie Anny Rozyny Beyerowney, córki młynarza tamteyszego Daniela Beyer, obwiniony, który zaraz po dokonany zbrodni przed zaareztowaniem go nawet znalazł sposobność zbiegnięcia ztamtąd, liczy lat 17 do 18, test wzrostu i sytuacji średniej, ma włosy ciemno-błond, oczy szare, nos krótki i twarz pociągłą, cokolwiek ospowarą.

W czasie zbiegnięcia swego zdawał się ieszcze niezarastać; miał zresztą na sobie surdut szary sukieny kroiu niemieckiego, serowem płótnem podszyty, u surduta guziki mosiężne pobielane płaskie, westkę sycową w kwiateczki rzucaną,

guziki u niego małe mosiężne białe, spodnie z płótna serowego, buty stare cielence, koszulę z płótna grubego i czapkę na głowie sukienną niebieską z czarnym barankiem.

Gdy na schwytaniu zbrodniarza tego wiele bardzo zależy, wzywają i upraszają się przeto wszelkie tak woyskowe iako i cywilne Zwierzchności by na niegoż baczne mając oko, onegoż w przypadku dostreżenia natychmiast areztować i do tuteyszego domu więzienia pod pewną przystawie kazać raczyły eskortą.

Wschowa dnia 14. Września 1815.

Królewsko Wielko Xiążęcy Sąd Politycy Poprawczy
Obwodu Wschowskiego.

Srednie ceny zboża w Wrocławiu
od dnia 23. Września w nominalney monecie:

Pszenica 5 tall. 28 troiakow. Żyto 4 tall. 2 troi.
Jęczmień 2 tall. 23 troi. Owies 2 tall. 5 troiakow.

Ceny zboża w Gdańsku.

Dnia 17. Września.

	Gdańsk.	Zł.	—	gr.
Naylepszy pszenicy szefel kupowano po	11	—	15	
Podtey dito	—	.	9	—
Naylepszego żyta	—	.	7	— 6
Podiego dito	—	.	6	— 18
Naylepszego jęczmienia szefel	.	.	4	— 15
Podiego dito	—	.	4	— 6
Naylepszego owsa	—	.	3	— 24
Podiego dito	—	.	3	— 6

Cena zboża w Poznaniu roku 1815.

Dnia 29. Września 1815. płacił korzec tuteyszy à garcy 32.

Pszeniczy.	Zyta.	Jęczmienia	Owsa.	Taterki.	Grochu.	Prosa.	Kartofli.
zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.
24 —	16 —	11 —	8 —	— —	— —	— —	3 15
25 —	17 —	— —	8 15	— —	— —	— —	4 —

Kurs złota w mieście Departamentowym dnia 29. Września 1815.

Dukat Hollenderski płaci na Courant 19 zł. — gr. —

Friedrichsdor Pruski — — — 32 zł. — gr. 15.